

KORONA GÜNLERİNDE İSTANBUL'DA SAĞLIK-X

Yarım tedbir yetmez “tam kapanma” şart*

İstanbul Tabip Odası

“

İstanbul Tabip Odası olarak COVID-19 pandemisi sürecinde İstanbul'daki sağlık hizmetlerinin durumuyla ilgili raporlarımızı yayınlamaya devam ediyoruz. İTO COVID-19 İzleme Kurulu tarafından hazırlanan bu raporumuzda 2020 Kasım ayında İstanbul'daki durumu ele alıyoruz.

”

Öncelikle İstanbul'da Kasım ayı içerisinde COVID-19 nedeniyle kaybettiğimiz meslektaşlarımız Dr. Yalçın Özdemir, Dr. Mesut Cem İlkin ve Prof. Dr. Asım Cenani'yi saygıyla, sevgiyle anıyoruz.

Türkiye'de sekiz aydır kontrol altına alınamayan COVID-19 pandemisi 2020 Kasım'ında daha da hızlandı. Ne yazık ki, Sağlık Bakanlığı'nın açıkladığı ve gerçeğin ancak bir bölümünü yansıtan ölüm sayıları bile her geçen gün artmakta.

Sağlık Bakanlığı 28 Temmuz'dan bu yana gizlediği vaka sayılarını 25

Kasım'da açıklamaya başladı ve Türkiye'nin yeni vaka sayılarında tüm Avrupa'da birinci, dünyada ise dördüncü sırada olduğu görüldü.

Öte yandan İstanbul Büyükşehir Belediyesi Mezarlıklar Müdürlüğü de kayıtlarındaki bulaşıcı hastalıktan ölüm sayılarını nihayetinde paylaşmaya başladı ve COVID-19'a bağlı ölümlerin Sağlık Bakanlığı'nın açıkladığı sayıların birkaç misliyle daha fazla olduğu görüldü.

Bugün Türkiye'de binlerce COVID-19 hastası hastaneye yatması gerektiği halde yatak bulamamakta, bir yoğun

bakım yatağının “boşalması” ve böylece sıranın kendisine gelmesini beklemektedir.

Türkiye'de yaklaşık 35 bin insanın hayatını kaybettiği bu salgın sürecinin “birincil derecede sorumlu”su yetkisiz Bilim Kurulu değil, bu süreçten “başarı hikayesi” çıkararak politik rant elde etmeye çalışan AKP iktidarıdır.

İstanbul Tabip Odası (İTO) olarak COVID-19 pandemisi sürecinde İstanbul'daki sağlık hizmetlerinin durumuyla ilgili raporlarımızı yayınlamaya devam ediyoruz. İTO COVID-19 İzleme Kurulu tarafından hazırlanan bu raporumuzda 2020 Kasım ayında İstanbul'daki durumu ele alıyoruz.

* İstanbul Tabip Odası tarafından 1 Aralık 2020 tarihinde düzenlenen basın açıklaması.

Raporumuzda verilerle, grafiklerle gösterildiği gibi İstanbul salgının başkenti konumunu korumaya devam etmekte ve durum her geçen gün daha da vahimleşmektedir.

Detayları Raporumuzda ayrıntılı olarak tanımlanan Kasım ayında İstanbul'daki mevcut durum ve bu süreçte sahadaki meslektaşlarımızdan derlediğimiz bilgiler ve gözlemlerimize dair öne çıkan tespitler:

1 COVID-19 salgını İstanbul'da geçmiş aylardan daha büyük bir hızla devam etmektedir ve İstanbul'un sağlık altyapısı mevcut hasta yükünü taşıyamamaktadır.

2 Şu anda alınan önlemler çok yetersizdir ve bu haliyle sağlık kurumlarının bu yükü taşıması mümkün değildir.

3 İstanbul'da birçok hastanede hastalar acil servislerde yatış sırası beklerken can vermekte, hekimler ise hastalar arasında seçim yapmaya zorlanmaktadır.

4 Sağlık Bakanı'nın geçmişte yaptığı açıklamaların aksine İstanbul'da çok ciddi yoğun bakım yatak sıkıntısı yaşanmaktadır.

5 Özel hastane patronları bu salgın günlerinde dahi kendi kârlarının peşinde koşmakta; bu "Pandemi Piyasası"ndan pay kapmak için bir yandan SGK'dan ödeme alırken öte yandan can derindeki vatandaşlardan para almaya devam etmektedir.

6 Kamu sağlık kurumları ihtiyaca cevap veremez ve özel hastane patronları para ödeyemeyen vatandaşları hastanelerine kabul etmezken kendisi de hastane patronu olan Sağlık Bakanı duruma seyirci kalmakta, özel hastane yataklarını kamusal kullanıma açmaktan ideolojik, politik saiklerle kaçınmaktadır.

7 İstanbul'daki sağlık kurumlarının düştüğü bu büyük yetmezlik durumu COVID-19 dışı hastaları da etkilemekte; bir yandan hastanelerdeki yoğunluk, öte yandan salgın korkusu nedeniyle sağlık hizmeti alamamaktadır.

8 Bu süreçte hastanelerden sağlık hizmeti alamayan yurttaşlar aile

sağlığı merkezlerine yönelmekte, iş yükü giderek daha fazla artmaktadır.

9 İlçe Sağlık Müdürlüklerine bağlı fiyasyon ekipleri geceli gündüzlü çalışmalarına rağmen devasa sayılara ulaşan temaslı takiplerini yapmaya yetişememektedir.

10 Salgındaki büyük artış bu süreçte izin, istifa ve emeklilik hakları da ellerinden alınan hekimlere, sağlık çalışanlarına büyük bir iş yükü olarak yansımakta, çok sayıda sağlık çalışanı hastalanmakta, ölmektedir.

Özetle; 2020 Kasım ayı sonu itibarıyla mevcut iktidarın politikası değişmediği sürece COVID-19 salgınının kontrol altına alınacağını, baskılanacağını beklemek mümkün görülmemektedir ve bu durumdan çıkılabilmesi için aşağıdaki önlemlerin hızla hayata geçirilmesi gerekmektedir:

1 Türkiye'nin en az iki, tercihen dört hafta toplumsal hareketliliğin azaltılması/sokağa çıkma kısıtlaması ve temel/zorunlu/acil mal ve hizmet üreticiler dışında bütün işlerde çalışmanın durdurulmasıyla acilen "tam kapanma" şarttır.

2 Sağlık Bakanı salgınla ilgili bilgileri gizleme, karartma tutumundan vazgeçmeli; gerçek tablo bütün açıklığıyla topluma paylaşılmalıdır.

3 Devletin bütün yurttaşların evde kalma koşullarını sağlamakla yükümlü olduğu sorumluluğuyla kapanma süresince emekçileri, yoksulları koruyacak her türlü tedbir alınmalı, hiçbir mağduriyetlerine, hak kayıplarına yol açılmamalıdır.

4 Salgınla etkin bir şekilde mücadele edilebilmesi için "kapanma" süreci sonrasında da gerekli tedbirler ciddiyetle devam ettirilmelidir.

5 Özel hastanelerin vatandaşlardan her ne ad altında olursa olsun ücret alması engellenmeli; kamu sağlık kurumlarının ihtiyaca cevap veremediği her durumda özel hastaneler Sağlık Bakanlığı'nın kontrolüne geçirilmelidir.

6 Bir an önce "pandemi dışı hastaneler" belirlenmeli, "COVID-19 dışı hastaların aylardır ertelemek zorunda kaldıkları sağlık hizmeti ihtiyacı daha

fazla geciktirilmeksizin karşılanmalıdır.

7 Salgınla mücadelenin hastanelerde değil, sahadada kazanılacağı gerçeğiyle fiyasyon ekiplerinin sayısı hızla artırılmalı, çalışma koşulları düzeltilmelidir.

8 Aile sağlığı merkezlerinin bu süreçte artan hasta yükünü karşılayabilmeleri için gerekli tedbirler alınmalı, bütün ihtiyaçları Sağlık Bakanlığı tarafından temin edilmelidir.

9 Kamu sağlık kurumlarının personel açığı bir an önce giderilmeli, haklarında verilmiş bir mahkumiyet kararı bulunmadan KHK'lar ile görevlerinden uzaklaştırılan hekimler, sağlık çalışanları görevlerine iade edilmeli, yıllardır atan(a)mayan tüm sağlıkçıların ataması gerçekleştirilmelidir.

10 Sağlık çalışanlarının izin, istifa, emeklilik hakkını gasp eden uygulamadan vazgeçilmeli, motivasyonlarını arttıracak önlemler alınmalı, sağlıklı ve güvenli ortamlarda çalışmalarını sağlanmalıdır.

Son olarak dün açıklanan tedbirlerle ilgili görüşlerimizi paylaşmak istiyoruz.

Baştan bu yana ısrarla vurguladığımız gibi iki ila dört hafta boyunca temel/zorunlu/acil mal ve hizmetler dışındaki bütün işlerde üretim durdurulmadan vaka ve ölüm sayılarının istenilen ölçüde düşürülüp salgının kontrol altına alınması mümkün değildir. Dün açıklanan tedbirlerde ise üretimin durdurulmasından söz dahi edilmemekte; dahası, "üretim, tedarik, lojistik gibi genelgede yer alacak sektörler"ın kapsam dışında olduğu belirtilmektedir.

Başta hafta içi saat 21.00-05.00 arası, hafta sonu tam gün uygulanacak sokağa çıkma yasağı olmak üzere bu tedbirler daha öncekilerden daha kapsamlı görünmektedir. Ancak ne yazık ki salgının ulaştığı durum karşısında yeterli olduğunu söylemek mümkün değildir.

Sonuç olarak;

Yarım Tedbir Yetmez, "Tam Kapanma" Şart!

